

Владко Мурдаров

Институт за български език „Проф. Л. Андрейчин“
при Българската академия на науките
София, България

Езикова култура

ЗА ПРАВОПИСА НА НЯКОИ СЕЛИЩНИ ИМЕНА

Още в първия академичен правописен речник от 1983 г. беше утвърдено, че сложните прилагателни имена, образувани от съчетания на лично и фамилно име, трябва да се пишат полуслято, като всяка съставка запазва своята главна буква. Тази препоръка беше запазена и в следващите академични правописни справочници, за да се следва вече налагащата се традиция. Следователно днес е единствено правилно да се пише

<i>Димитър-Димова</i> (героиня)	<i>Димитър-Талева</i> (творба)
<i>Емилиян-Станев</i> (разказ)	<i>Златю-Бояджиев</i> (маниер)
<i>Иван-Фунев</i> (портрет)	<i>Оскар-Уайлдов</i> (парадокс)
<i>Радой-Рапинова</i> (епиграма)	<i>Стоян-Михайловски</i> (сарказъм).

Още в първия академичен правописен речник в забележка беше отбелязано какъв е правописът на тези прилагателни имена, когато те поемат функциите на имена на селища, но и досега в правописната практика в тези случаи има колебания.

Обикновено когато се използват като наименования на селища, сложните прилагателни имена от този тип се субстантивират и включват в състава си окончание *-о*, което в тях поема ролята на словообразователен формант. Специфичното е, че при имената се препоръчва те да се оформят графически по начин, различен от начина, валиден за същинските сложни прилагателни имена, и да се пишат разделно, макар че често при тях се наблюдава полуслятото им писане.

<i>Алеко Константиново</i>	<i>Георги Добрево</i>
<i>Добри Войниково</i>	<i>Захари Стояново</i>
<i>Иван Вазово</i>	<i>Йоаким Груево</i>
<i>Никола Козлево</i>	<i>Панайот Хитово</i>
<i>Тодор Икономово</i>	<i>Цани Гинчево.</i>

Към тази група се отнасят и голям брой случаи, в които като първа част от субстантивираните сложни прилагателни имена (с -о) са включени наименования на титли, звания, дръжности, образуващи една смислова цялост със собственото име. При тях се препоръчва също разделния начин на записване на двата елемента макар да се наблюдават колебание – те се пишат или разделно, или полуслято.

<i>Генерал Игнатиево</i>	<i>Генерал Тошево</i>
<i>Даскал Атанасово</i>	<i>Доктор Йосифово</i>
<i>Екзарх Антимово</i>	<i>Ефрейтор Бакалово</i>
<i>Капитан Андреево</i>	<i>Отец Паисиево</i>
<i>Патриарх Евтимиево</i>	<i>Полковник Чолаково</i>
<i>Поручик Чунчево</i>	<i>Фелдфебел Динково.</i>

Препоръчваният в правописните справочници начин на писане на селищните имена помага те да се изравнят с писането на други имена на селища, представляващи комбинация от лично и фамилно име, без да са се превърнали в сложни прилагателни имена и без да са включили допълнителен словообразователен елемент, за да се субстантивират.

<i>Гоце Делчев</i>	<i>Елин Пелин</i>
<i>Иван Димов</i>	<i>Илия Блъсков.</i>

По същия начин се оформят и селищни имена, представляващи комбинация от названия на титли и звания и фамилни имена, без те да са се превърнали в сложни прилагателни имена.

<i>Генерал Тодоров</i>	<i>Капитан Петко войвода</i>
<i>Майор Ценович</i>	<i>Цар Калоян.</i>

Независимо от препоръките, давани в правописните справочници, от масовата писмена практика личи, че те не се спазват, и това налага още веднъж да се обърне специално внимание на правописа на селищните имена във връзка с тяхното стандартизиране. От друга страна, необходимо е да се посочи, че чрез избрания начин на записване на разгледаните селищни имена винаги се е целяло да се въведе единство при оформянето им, за да се избегнат колебанията, които продължава да се наблюдават.

✉ Владко Мурдаров
balgarskiezik@mail.bg